

Kielce, dnia 05-06-2024

Znak:PNK.I.4130.125.2024

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.; dalej: u. s. g.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr XLVIII/345/2024 Rady Miejskiej w Nowym Korczynie z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania **w części obejmującej § 3 ust. 1 uchwały.**

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Nowym Korczynie na sesji w dniu 26 kwietnia 2024 r. podjęła uchwałę nr XLVIII/345/2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Uchwała została doręczona Wojewodzie Świętokrzyskiemu w dniu 7 maja 2024 r. Organ nadzoru w dniu 21 maja 2024 r. zawiadomił Przewodniczącego Rady Miejskiej o wszczęciu postępowania nadzorczego, określając termin na złożenie wyjaśnień do dnia 27 maja 2024 r. W wyznaczonym terminie Rada nie złożyła wyjaśnień w sprawie.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały pod względem legalności organ nadzoru stwierdza, że uchwała w części obejmującej § 3 ust. 1 została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Rada Miejska w Nowym Korczynie podjęła uchwałę m. in. na podstawie art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), stosownie do którego rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Na mocy § 3 ust. 1 uchwały Rada Miejska postanowiła, że *rodzaj, wymiar, zakres, okres i miejsce świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego ustala się indywidualnie na podstawie oświadczenia osoby wnioskującej i oceny całokształtu sytuacji wnioskodawcy, w tym w szczególności:*

- 1) oceny sytuacji bytowej, w tym potrzeb wnioskodawcy;*
- 2) oceny sytuacji dochodowej i majątkowej wnioskodawcy;*
- 3) dokumentacji potwierdzającej sytuację zdrowotną, w tym niepełnosprawność wnioskodawcy;*
- 4) oceny możliwości zapewnienia pomocy i opieki przez rodzinę.*

W treści cytowanego zapisu, posługując się zwrotem „w szczególności”, określono w drodze wyliczenia przykładowego okoliczności, jakie winny być uwzględniane przy ustalaniu rodzaju, wymiaru, zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego. W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja nie mieści się w granicach upoważnienia udzielonego Radzie w art. 97a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej oraz stanowi nieuprawnioną ingerencję w materię uregulowaną wyczerpująco w art. 55a i 55b ustawy o pomocy społecznej.

Stosownie do treści art. 55a ust. 3 ustawy o pomocy społecznej usługi wsparcia krótkoterminowego mogą być przyznane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad tą osobą. Z kolei ust. 4 tego przepisu stanowi, że rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego są uzależnione od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb.

Jednocześnie ustawa o pomocy społecznej w art. 55b reguluje tryb przyznawania pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego. W myśl tych przepisów wnioski o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego składa się w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - w centrum usług społecznych, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. Zgodnie z treścią art. 55b ust. 5 ustawy o pomocy społecznej do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej osoby ubiegającej się o usługi wsparcia krótkoterminowego, a także dokumenty umożliwiające stwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 55a ust. 3, oraz wskazujące na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga ta osoba.

W dalszej części przepisu wskazano, że w postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, zaś w przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi, nie ustala się sytuacji dochodowej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej lub dyrektor centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, wydaje decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługi. Wydaną decyzję ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych przekazują do gminy lub powiatu prowadzących lub zlecających prowadzenie domu pomocy społecznej. Decyzja przyznająca prawo do usług wsparcia krótkoterminowego określa wymiar i zakres usług, odpłatność za usługi, miejsce świadczenia usług oraz okres, na jaki zostały one przyznane (art. 55b ust.10 ustawy).

W ocenie organu nadzoru regulacja § 3 ust. 1 uchwały ingeruje w materię uregulowaną wyczerpująco w 55a ust. 4 oraz art. 55b ust. 5, 8 i 10 ustawy o pomocy społecznej i nie stanowi materii przekazanej organowi stanowiącemu gminy do unormowania w uchwale.

Jak już zostało wskazane, na podstawie art. 97a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej Rada określa - w drodze aktu prawa miejscowego - szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, tj. warunki, których spełnienie umożliwia i zapewnia uzyskanie takiej pomocy. Przez pojęcie "warunek" należy rozumieć: "czynnik, od którego uzależnione

jest istnienie lub zajście czegoś" oraz "stan rzeczy, który musi zajść, aby mógł zaistnieć inny stan rzeczy" (Słownik Języka Polskiego PWN <https://sjp.pwn.pl>). Rada winna zatem określić w podejmowanej uchwale szczegółowo czynniki, których zaistnienie jest konieczne dla uzyskania usług wsparcia krótkoterminowego, a nie okoliczności, jakie winny być uwzględniane przy ustalaniu rodzaju, wymiaru, zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego.

Ponadto analiza § 3 ust. 1 uchwały prowadzi także do stwierdzenia, że zapis ten jest częściowo sprzeczny ze wskazanymi powyżej przepisami ustawowymi. § 3 ust. 1 pkt 2 uchwały stanowi bowiem, że rodzaj, zakres i wymiar usług wsparcia krótkoterminowego ustala się m.in. na podstawie oceny sytuacji dochodowej i majątkowej wnioskodawcy, podczas gdy zgodnie z treścią art. 55b ust. 8 ustawy o pomocy społecznej nie ustala się sytuacji dochodowej w przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi.

Reasumując należy wskazać, że w ocenie organu nadzoru kwestionowana regulacja nie mieści się w granicach upoważnienia ustawowego, na podstawie którego Rada władna jest uregulować wyłącznie warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Regulacja § 3 ust. 1 uchwały nie stanowi o warunkach przyznawania usług ani nie normuje żadnej z pozostałych kwestii wskazanych w upoważnieniu ustawowym.

Dodatkowo organ nadzoru zwraca uwagę, iż § 2 pkt 5 uchwały zawiera błędne odesłanie do pkt 7, którego nie ma w tym przepisie, zaś w § 4 ust. 3 uchwały błędnie powołano się na treść art. 55a ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, zamiast na art. 55b ust. 8 tej ustawy. Uchwalając przepisy prawa, organ gminy powinien przestrzegać zasady przyzwoitej legislacji, a także przepisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), stanowiących źródło powszechnie obowiązującego prawa. Zgodnie z § 6 w zw. z § 141 przedmiotowego rozporządzenia, przepisy uchwał redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że wydanie rozstrzygnięcia w wyżej wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski